

GEÇİCİ İŞGÖREMEZLİKTE ÇOCUKLARIN MADDİ KAYBI

Bu konu “Geçici İşgöremezlik Zararları ve Tedavi Giderleri” adlı kitabımda ayrıntılarıyla ele alınmış ve Yargıtay kararlarından örnekler verilmiştir.

Önce şunu belirteyim ki “güç kaybı” geçici işgöremezlikte söz konusu olmayıp, kalıcı sakatlığa ilişkin bir kavram ve uygulamadır.

Küçük çocukların “geçici işgöremezlik” durumlarında istenebilecek maddi zararları şöyle sıralayabiliriz:

1) Tedavi giderleri istenebilir. Buna, anne veya babadan biri hastanede refakatçi kalmışlarsa buna ilişkin hastaneye yapılan ödemeler, çocuğun ve anne babanın hastaneye gidiş geliş yol ücretleri ile orada yeme içme masrafları da dahildir. Eğer tedavi için bulunulan şehirden başka bir şehire veya yurt dışına gidilmişse, gidilen yerdeki otel, yeme içme ve tüm seyahat masrafları zarar sorumlularından istenebilir.

2) Evdemi iyileşme süresinde çocuğa biri bakmışsa, bu kişi yakınlarından biri olsa bile, özel bakım bir külfet oluşturacağından “iyileşme süresine göre” bakım masrafları da tedavi giderleri kapsamındadır.

3) Çocuğun tedavisi ve iyileşmesi uzun sürmüş olup da okuluna gidememiş ve yıl kaybına uğramışsa, örneğin yaşitlarına göre okulunu bir yıl daha geç bitirecek ise, yaşama geç atılacak olmaktan dolayı bir yıllık kazanç yoksunluğu asgari ücretler üzerinden hesaplanır.

Bu açıklamalardan sonra, yukarıda adı geçen kitabımızdan birkaç Yargıtay kararı aktaralım:

YARGITAY KARARLARI

Trafik kazası sonucu yaralanan çocuğun okula gidememesi ve o yıl sınıfta kalıp yaşama bir yıl geç atılacağı okul müdürlüğü yazısı ile anlaşılması durumunda sonucuna uygun bir karar verilmelidir.

Davacı, dokuz yaşındaki kızının trafik kazası sonucu ayağının kırıldığını, yürüyemediği için okula da gidemediğini, bu nedenle sınıfta kaldığını, hayata bir yıl geç atılacağını belirtip, fazlaya ilişkin haklarını saklı tutarak maddi tazminat istemiştir.

Mahkemece yapılacak iş, okul müdürlüğünden kaza nedeniyle davacının sınıfta kalıp kalmadığının sorulması ve verilecek cevap doğrultusunda gerekirse yeni bir bilirkişi incelemesi yaptırılarak sonucuna uygun bir karar verilmesidir.

(19.HD.20.05.1996, 3702 – 4494)

Trafik olayı sonucu yaralanma, bir yıl okula gidememe ve bu nedenle yaşama iki yıl geç atılmaktan dolayı maddi tazminat isteği değerlendirilmelidir.

Davacı dava dilekçesinde, hastane ve yol giderleri dışında, okula iki yıl devam edememesi sonucu hayata iki yıl geç atılmaktan dolayı da maddi tazminat isteğinde bulunmuştur. Anılan bu istek SSK. tarafından ödenmeyen kalemlerdendir. Mahkemenin, bu yönü gözeterek maddi tazminat konusunda yapılacak hesaplama sonucuna göre karar vermesi gerekirken, tümünden reddi biçiminde hüküm kurulmuş olması bozmayı gerektirmiştir.

(4.HD.03.06.1996, 4529 – 4890)

Kazadan dolayı okulun geç bitirilmesine dayalı tazminat istemi incelenmelidir.

Dava haksız eylem nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Davacı, davalının kullandığı aracın çarpması sonucu iki yıl tedavi gördüğünü, Erciyes Üniversitesi Edebiyat

Fakültesi öğrencisi olup, tedavi süresince kaydını dondurmak zorunda kaldığını ileri sürmüştü; mezuniyetinin gecikmesinden dolayı zararını istemiştir.

Yargılama sırasında görüşüne başvurulmuş bilirkişi, raporunda, davacının okuduğu okulu bitirdiğinde öğretmen olarak göreve başlayacağı kabul edilerek, ebe hemşire olarak aldığı maaş ile öğretmen olduğu takdirde alacağı maaş karşılaştırılarak, ebe hemşire olarak aldığı maaşın daha yüksek olacağından, iki yıl geç mezun olmasına dayalı maddi kaybının olmadığını belirtmiş; yerel mahkemece rapordaki görüş doğrultusunda davanın reddine karar verilmiştir.

Davacının, davalının haksız eylemi nedeniyle öğrenimine ara verdiği dosyadaki deliller ile sabittir. Olay tarihinde 657 sayılı yasaya tabi ebe hemşire olarak görev yapan davacının, üniversite mezunu olduğu takdirde maaşında fark olup olmayacağının araştırılması gerekir. Yerel mahkemece eğitime ara verme süresi belirlenip, üniversite mezunu olmadan önceki maaşı ile mezun olduktan sonraki maaşı kıyaslanarak bir sonuca varılması gerekirken eksik inceleme ile karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

(4.HD.17.01.2002, 2001/9326 - 2002/447)

Bir yıl okula gidemediği, yetişmesi için ailesinin daha çok harcama yapması gerekeceği, trafik olayı nedeniyle ekonomik geleceğinin sarsıldığı ve maddi kayıplara uğranıldığı ileri sürülerek açılan davada, maddi ödencenin hesaplatılması için konusunda uzman doktor, eğitmen ve hukukçu gibi kimselerden oluşturulan bilirkişi kurulundan rapor alınması gerekir.

Davacı vekili, müvekkilinin oğlunun trafik olayı nedeniyle beden bütünlüğü ve buna bağlı ruhsal tamlığının bozulduğunu, böylece geleceği sarsılmak suretiyle olumsuz ekonomik sonuçlar ve maddi kayıplar doğduğunu ileri sürerek maddi ödenince istemiştir. Dayanak olarak olay nedeniyle **bir yıl okula gidemediği, ders çalışmadığı, çevreyle ilişkilerinin bozulduğu, yetişmesi için ailesinin daha çok gider yapması gerekeceğini göstermiştir.** Mahkemece, davacının oğlunun 45 gün iş ve gücünden kaldığından söz edilerek, asgari ücret üzerinden belirlenen kazanç kaybı tutarının davalıdan alınmasına karar verilmiştir.

Dava, nitelikçe BK.nun 46/1 maddesine göre açılmış, bedensel ve ruhsal tamlığın bozulması nedeniyle ekonomik geleceğinin sarsılma olgusuna dayalı ödenince davasıdır. Mutlak haklar arasında yer alan vücut bütünlüğünün bozulmasından doğan zararın çerçevesi sorunu söz konusudur. **BK.nun 42/2 maddesi gereği, yargıç ekonomik geleceğin tehlikeye girmesi sonucu meydana gelen zararın tutar ve kapsamını doğrudan doğruya araştırmak ve belirlemekle yükümlüdür.** Davacı, zararın varlığını ve kapsamını kanıtlamalıdır. Davanın gerekleri arasında vücut bütünlüğüne verilen zarar ve sonuçlarının eksiksiz ve kesinlikle belli olması gerekmektedir.

Somut olayda, mahkemece, davacının oğlunun trafik olayı sonucu yaralanmasıyla ilgili, hasta gözlem kağıtlarının hastaneden celbedildiği halde, kesin raporunun istenmediği, davacının temyiz dilekçesine eklediği aynı hastaneden alınan kesin raporda 90 gün mutad iştigaline engel oluşturduğu bildirmesine karşın, kararda 45 gün iş ve gücüne engel olduğunun kabulüne yol açan tutmazlığın giderilmediği anlaşılmıştır. **Zarar gören kimsenin, beden ve ruh tamlığının bozulma biçimi ile derecesi, çalışma gücünde ve tahsil yaşamında yapmış olduğu etki, gelişme ve ilerlemesine ne oranda bir tehlike oluşturduğu, çocuğun yaşı, zekası, karakteri, sosyal ve ekonomik durum ve koşulların özelliği gibi ölçütler gözönünde tutularak maddi ödencenin hesaplatılması yönünden konusunda uzman doktor, eğitmen, ve hukukçu gibi kimselerden oluşturulan bilirkişi kurulundan rapor alınması gerekir.** Burada zararın saptanmasında, **zarar görenin ekonomik geleceği sarsılmasaydı, elde edeceği yararlar, varolan bu koşullar altında elde etmesi olası yarar arasındaki farkı belirlemekten ibarettir.**

Mahkemece, açıklanan doğrultuda araştırma ve inceleme yapılarak sonucuna uygun karar verilmesi gerekirken, davanın niteliğinde yanılmaya düşülerek iş ve gücünden kalma nedeniyle kazanç kaybına hükmedilmesi isabetsizdir.

(19.HD.06.05.1994, 6250 – 4625)

www.TazminatHukuku.com